

Voorjaarsnota 2019

Gemeente Kerkrade

Inhoudsopgave

§1.	Aanbieding.....	5
§2.	Financiële samenvatting.....	5
§3.	Verloop “reserve parkeerfonds exploitatie”	7
§4.	Risico’s en aandachtspunten	7
§5.	Toelichting per programma	8
	Programma 0: Bestuur en ondersteuning.....	8
	Programma 1: Veiligheid	9
	Programma 3: Economie.....	9
	Programma 4: Onderwijs.....	10
	Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	11
	Programma 6: Sociaal domein	11
	Programma 7: Volksgezondheid en milieu.....	12
	Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	13
§6.	Toelichting investeringen en leningen 2019 - 2023	14
§7.	Beslispunten.....	15

Diverse bijlagen

Bijlage A. Recapitulatie baten en lasten per programma tot en met Voorjaarsnota 2019

Bijlage B. Investeringsprogramma 2019 – 2023

Bijlage C. Overzicht incidentele en structurele baten en lasten 2019-2023

§1. Aanbieding

Het college informeert u in het kader van de planning & control cyclus door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting. Voor u ligt in dat kader de Voorjaarsnota 2019. De Najaarsnota 2018 was het vorige formele bijstellingsmoment. Alle ontwikkelingen c.q. besluitvorming nadien t/m april 2019 worden meegenomen en voorzien van een nadere toelichting in de voorliggende Voorjaarsnota. De goedgekeurde Voorjaarsnota vormt zo de financiële basis voor de Begroting 2020.

Deze Voorjaarsnota loopt beleidsmatig in lijn met het collegeprogramma en heeft zodoende aandacht voor de vooruitgang en leefbaarheid van de stad, de maatschappelijke problematieken én de zorg voor onze inwoners. Tevens wordt het financiële uitgangspunt gevolgd dat deze meerjarig een sluitend beeld laat zien.

Het aantal financiële mutaties die het begrotingssaldo beïnvloeden is relatief beperkt. Gesteld kan worden dat er veel activiteiten en projecten "in de pas" lopen met de beschikbaar gestelde budgetten. De toelichtingen in de Voorjaarsnota 2019 beperken zich niet tot de financiële mutaties. Er wordt aandacht besteed aan de stand van zaken van de majeure projecten en overige ontwikkelingen. Met name de ontwerpbegrotingen 2020 en meerjarenramingen van de gemeenschappelijke regelingen hebben financiële consequenties welke op de voet zullen worden gevolgd.

§2. Financiële samenvatting

Exploitatie

De laatste formele algehele bijstelling van de begroting was de vaststelling van de Najaarsnota 2018. In deze Voorjaarsnota 2019 zijn de nieuwe mee- en tegenvallers t/m april 2019 meegenomen. Eventuele ontwikkelingen nadien zullen worden meegenomen in de Najaarsnota 2019.

(bedragen x € 1.000)

	Progr.	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo Najaarsnota 2018		0	0	0	0	0
Dividend (BNG/Enexis)	0	346	0	0	0	0
Stadsregio Parkstad Limburg bijdrage	0	0	-/- 55	-/- 55	-/- 55	-/- 55
BsGW bijdrage	0	-/- 23	-/- 78	-/- 8	-/- 30	-/- 53
BsGW bijdrage via belastingtarieven	0	0	78	8	30	53
Gegevenshuis bijdrage	0	0	-/- 4	-/- 7	-/- 11	-/- 14
Pensioenpremies	0	-/- 325	-/- 325	-/- 325	-/- 325	-/- 325
Vrijval majeure projecten	0	0	600	0	0	0
Veiligheidsregio bijdrage	1	0	-/- 275	-/- 285	-/- 295	-/- 305
Billboards	3	-/- 40	-/- 40	-/- 40	-/- 40	-/- 40
Onderwijsachterstandenbeleid	4	416	0	0	0	0
Onderwijs onderuitputting	4 / 6	45	0	0	0	0
naar budgetten sociaal domein	4 / 6	-/- 45	0	0	0	0
Veilig Thuis	7	-/- 40	0	0	0	0
Gezondheidszorg	7	-/- 91	-/- 91	-/- 91	-/- 91	-/- 91
Calamiteitenfonds Mijn(water)schade	7	-/- 130	0	0	0	0
Super Local	8	0	0	-/- 15	-/- 15	-/- 15
Mutaties per saldo		113	-/- 190	-/- 818	-/- 832	-/- 845
Naar/van buffer opkomende problematieken		-/- 113	190	818	832	845
Actueel saldo begroting		0	0	0	0	0
Risico's en aandachtspunten		pm	pm	pm	pm	pm

Voorjaarsnota 2019

In de Najaarsnota 2018 heeft u kunnen lezen over het vormen van een buffer voor opkomende problematieken. Het doel is dat hiermee voorkomen wordt dat acuut ombuigingsvoorstellen geëffectueerd moeten worden of reserves moeten worden aangesproken. Voor het verloop van de buffer opkomende problematieken wordt verwezen naar onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)

	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo Najaarsnota 2018	500	500	1.000	1.400	1.400
Mutaties	113	-/ 190	-/ 818	-/ 832	-/ 845
Actueel saldo buffer opk. problematieken	613	310	182	568	555

In de risicoparagraaf wordt nog geattendeerd op een aantal belangrijke risico's c.q. aandachtspunten.

Naast het actuele begrotingssaldo, zoals hiervoor geschetst, is voor een financieel totaalplaatje relevant de omvang van (vrije) reserves voor het opvangen van risico's en incidentele lasten en de totaal beschikbare investeringsruimte.

Reserves (vrije ruimte) voor risico's en incidentele lasten/investeringen

(bedragen x € 1.000)

Algemene reserve	5.215	Conform norm provincie, rekening houdend met aparte reserve voor sociaal domein. Aanwenden betekent tevens noodzaak om t.z.t. weer te versterken
Algemene reserve OBK	270	Relatie centrumplan, vanaf 2018 aanvulling jaarlijks € 134.800 door inkomsten uit erfpacht. Inclusief aanvulling 2019.
Reserve parkeerfonds exploitatie	3.054	Zie paragraaf 3
Totaal	8.539	(exclusief risico's)

Investeringsruimte 2019-2023 (excl. leningen)

(bedragen x € 1.000)

Regulier investeringsprogramma 2019-2023 ("gebonden")	33.404
Af: reeds gevoteerd	-/ 4.249
Totaal	29.155
Overige investeringen 2019-2023 (gebonden/budgettair neutraal)	9.600
Af: reeds gevoteerd	-/ 793
Totaal	8.807

De categorie reguliere investeringen betreft veelal vervangingsinvesteringen, noodzakelijk voor de continuïteit. Een andere aanwending kan derhalve consequenties hebben. In die zin is sprake van een hoge mate van gebondenheid. De investeringen in de categorie "overige investeringen" worden afgedekt uit specifiek daarvoor bestemde reserves (bijv. onderwijs) en/of hebben ook specifieke bestemmingen (bijv. riolen). Deze zijn derhalve gebonden en budgettair neutraal. Zie verder bijlage B voor een specificatie.

Tot slot

Met ingang van deze Voorjaarsnota zijn de mutaties van de Voorjaarsnota 2019 niet langer opgenomen in de bijlagen “Verloop begrotingsaldo 2019 – 2023” (voorheen bijlage B), maar weergegeven in §2 “Financiële samenvatting”.

Een geactualiseerde recapitulatie van de totale baten en lasten per programma t/m deze Voorjaarsnota 2019 alsook de uitputting per begin mei 2019 per programma is opgenomen in bijlage A. In bijlage B (voorheen bijlage C) treft u het actuele investeringsprogramma aan. In bijlage B wordt ook weergegeven het actuele verloop van het investeringsprogramma jaarschijf 2019.

Volgens een door de Provinciale toezichthouder verstrekt format dient een overzicht van baten en lasten verdeeld naar incidentele en structurele posten te worden opgenomen in de begroting. Met ingang van deze Voorjaarsnota wordt in bijlage C dit overzicht ook verankerd in Voorjaars- en Najaarsnota's.

§3. Verloop “reserve parkeerfonds exploitatie”

De ‘reserve parkeerfonds exploitatie’ is een buffer vergelijkbaar met de algemene reserve, die waar nodig vrij ingezet kan worden.

Het actuele verloop (vrije ruimte) is dan als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Peil Voorjaarsnota 2018	446
Bij: vrije saldo reserve Essent (NJN 2018)	3.623
Af: parkeerbeleid 2018 (programma 0) (NJN 2018)	-/- 362
Bij: vrijval verplichtingen (impulsen voor de stad) (REK 2018)	7
Af: resultaat 2018 (NJN geraamd -/- 886) (REK 2018)	-/- 660
Tussentelling	3.054
Af: i.v.m. sociaal domein 2019-2020 (programma 6) (NJN 2018)	-/- 1.537
Bij: i.v.m. sociaal domein 2021-2022 (programma 6) (NJN 2018); gecorrigeerd (REK 2018)	1.537
Peil Voorjaarsnota 2019	3.054

Het rekeningresultaat 2018 bedraagt circa € 660.000 negatief. Dit resultaat wordt onttrokken aan de reserve parkeerfonds exploitatie. In de Najaarsnota 2018 werd nog uitgegaan van een benodigde onttrekking van € 886.000. Tevens werd in de Najaarsnota 2018 uitgegaan van een onttrekking in 2018 van € 446.000 ten gunste van het sociaal domein. Uit de rekening 2018 is gebleken dat deze onttrekking niet nodig was. Derhalve is de “terugbetaling” van het sociaal domein aan de reserve parkeerfonds exploitatie in de jaren 2021 -2022 ook neerwaarts gecorrigeerd ten opzichte van de Najaarsnota 2018.

§4. Risico's en aandachtspunten

Er is sprake van risico's en aandachtspunten die nopen tot voorzichtigheid. Het uitgangspunt is en blijft dat incidentele risico's kunnen worden afgedekt vanuit reserves en dat voor de structurele problematieken structurele dekkingsmiddelen moeten worden gevonden, voor zover de in de Najaarsnota 2018 gevormde buffer voor opkomende problematieken ontoereikend blijkt.

In de begroting (oktober) en rekening (juni) worden steeds de risico's en aandachtspunten geactualiseerd en meer uitvoerig toegelicht in de risicoparagraaf, zie aldaar. Met de periodieke managementinformatie worden de belangrijkste ontwikkelingen en tevens risico's van het sociaal domein in de raadscommissie Burgers en Samenleving (B&S) gepresenteerd. O.a. de volgende belangrijke risico's bestaan: Rijksbezuinigingen en decentralisaties, WSW, open einde regelingen (m.n. jeugdzorg en Wmo), Stadion/Roda JC, demografische ontwikkelingen, grondexploitatie (OBK), toekomst Campus en de lopende cao-onderhandelingen. Ten aanzien van de algemene uitkering wordt in de mei/juni-circulaire meer duidelijkheid verwacht. In de Najaarsnota 2019 worden dan de laatst bekende ontwikkelingen, problematieken en risico's meegenomen en gekoppeld aan de uitkomsten van de mei/juni-circulaire.

§5. Toelichting per programma

Hierna worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Algemene uitkering

In de Najaarsnota 2018 heeft u kunnen lezen over de forse tegenvaller van de septembercirculaire 2018. Het beeld vanaf 2019 werd omschreven als gemengd, namelijk voor de algemene dienst neutraal en voor het sociaal domein negatief (tussen -/ € 0,1 en -/ € 0,3 miljoen). In afwachting van de decembercirculaire waren deze laatste nog niet financieel vertaald. De decembercirculaire heeft geen nieuwe inzichten gebracht. De meerjarige ontwikkelingen zijn inmiddels financieel vertaald en reeds meegenomen bij het behandelen van de managementinformatie sociaal domein in de raadscommissie B&S. Er is dus geen sprake van nieuwe nadelen ten opzichte van de daar gepresenteerde informatie.

De financiële consequenties op basis van de decembercirculaire die ten laste of gunste van de betreffende uitgavenbudgetten zijn vertaald, zijn de decentralisatie uitkering "brede impuls combinatiefuncties" (2019 + € 139.000 en 2020-2022 pm), de decentralisatie uitkering "schulden en armoede" (verschuiving € 36.000 van 2019 naar 2018) en de decentralisatie uitkering "voorschoolse voorziening peuters" (verlaging 2019 e.v. resp. -/ € 26.000, -/ € 52.000 en -/ € 78.000 structureel). Van deze laatste is toegezegd dat in de meicirculaire 2019 meer informatie volgt.

Per saldo zijn alle mutaties budgettair neutraal verwerkt ten gunste van dan wel ten laste van de betreffende reserve of uitgavenbudgetten.

Dividend

Het jaarlijks bedrag aan dividend fluctueert. Op basis van de recente jaarcijfers 2018 van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Enexis en de besluiten in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van beide partijen, kunnen de dividendinkomsten voor het begrotingsjaar 2019 per saldo met € 346.000 positief worden bijgesteld. Van Enexis ontvangen wij circa € 35.000 meer dan geraamd en van BNG circa € 311.000 meer dan geraamd. Dit laatste heeft te maken met een hogere payout-ratio, omdat de reservepositie van de bank inmiddels meer in lijn is met de Europese eisen die er eerder aan werden gesteld. Over de toekomstige uitkeringen doen partijen nog geen uitspraken.

Stadsregio Parkstad Limburg (SPL)

De begroting SPL bestaat uit een drietal zaken, te weten de kerntaken, AG Charlemagne en de regionale initiatieven. Voor wat betreft de kerntaken vraagt SPL in de Ontwerpbegroting 2020 en verder een hogere gemeentelijke bijdrage van alle deelnemende gemeenten. In de raad van mei is de ontwerpbegroting van SPL behandeld en heeft u een zienswijze gegeven. Het nadeel van de begroting voor Kerkrade bedraagt structureel € 55.000 vanaf 2020.

Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)/ Tarievennota 2020

De ontwerpbegroting 2020 en verder laat een stijgend verloop van de kosten zien. In de raad van mei heeft u de ontwerpbegroting behandeld en een negatieve zienswijze gegeven. Het Algemeen Bestuur van BsGW neemt op 27 juni 2019 een besluit over de definitieve versie van de begroting. Het meerderheidsstandpunt is daarbij bepalend. Voorzichtigheidshalve zijn de bijdragen uit de Ontwerpbegroting aangehouden. Afhankelijk van de definitieve besluitvorming door het AB BsGW kunnen deze in de Najaarsnota 2019 worden gecorrigeerd. Tevens wordt rekening gehouden met een tekort in de lopende begroting 2019 inzake de proceskosten WOZ. Per saldo leidt dit tot een tekort in de begroting van de gemeente Kerkrade van € 23.000 in 2019, € 78.000 in 2020, € 8.000 in 2021 en oplopend tot € 77.000 in 2024. Voor de jaren 2020 en verder zal de hogere bijdrage worden verwerkt in de belastingtarieven in de betreffende jaren. De bijdrage aan BsGW is immers noodzakelijk om de gemeentelijke belastingen te kunnen heffen en innen.

Bijdrage Gegevenshuis

In de meerjarenraming 2020-2023 van Het Gegevenshuis zijn de verwachte kosten voor Kerkrade in meerjarig perspectief opgenomen. De verwachte kosten in 2020 (circa € 139.000) zijn als basis genomen en de opvolgende jaren zijn hierop geïndexeerd met 2,2% jaarlijks. Hierdoor bedragen in 2023 de

verwachte kosten circa € 149.000. Dit leidt in de begroting 2020 tot een exploitatietekort van € 4.000, oplopend naar een verwacht tekort in 2023 van € 14.000.

Pensioenpremies

In januari 2019 zijn de pensioenpremies aanzienlijk gestegen. De verhoging van het werkgeversgedeelte voor de omvang van de gemeentelijke organisatie bedraagt € 325.000 per jaar. Dit bedrag komt overeen met ongeveer 70% van de totale verhoging. De overige 30% zijn voor rekening van de individuele werknemers.

Majeure projecten

In de Najaarsnota 2018 is vanaf 2020 een bedrag van € 1 miljoen bestemd voor de bekostiging van majeure projecten. Omdat er nog geen definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden met betrekking tot de majeure projecten kan geconstateerd worden dat het bedrag van € 1 miljoen in 2020 niet volledig benodigd zal zijn. Vooralsnog kan in 2020 een bedrag van € 600.000 vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo. De uiteindelijke uitputting van het budget voor kapitaallasten is afhankelijk van de besluitvorming met betrekking tot de majeure projecten.

Buffer opkomende problematieken

De buffer opkomende problematieken wordt vermeerderd dan wel verminderd ten einde een meerjarige sluitende begroting te realiseren. Dit resulteert in mutaties in 2019 t/m 2023 van respectievelijk +€ 113.000, -/- € 190.000, -/- € 818.000, -/- € 832.000 en -/- € 845.000. Voor een overzicht van de resterende bedragen wordt verwezen naar §2 "Financiële samenvatting".

Programma 1: Veiligheid

Integraal Veiligheidsplan

Op 19 december 2018 stelde de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019-2022 vast. Inmiddels is de afdeling Openbare Orde en Veiligheid (OOV) samen met haar netwerkpartners doende met de uitvoering van dit plan. Zo neemt de verdere professionalisering van de Integrale Aanpak Wijkgericht Werken (IAWW) concrete vormen aan en zijn twee situaties met jeugdoverlast middels een gerichte individuele en groepsaanpak opgelost. Verder worden bijvoorbeeld de handhavers gericht(er) in wijken ingezet en wordt nadrukkelijk de samenwerking met de wijkagenten van politie gezocht. Naast deze algemene veiligheidsthema's, die voor de gehele gemeente Kerkrade gelden, biedt het IVP tevens de grondslag voor het opstellen en uitvoeren van specifieke, buurtgerichte plannen van aanpak (de Aanvalsplannen). In de wijk Bleijerheide/Nulland hebben naar aanleiding van het aanvalsplan o.a. reeds een veiligheidsschouw en twee informatiebijeenkomsten plaatsgevonden, alsmede zijn diverse "brievenbuspanden" bezocht, worden handhavingsmaatregelen getroffen en wordt de drugsoverlast middels gerichte acties aangepakt. Het aanvalsplan Rolduckerveld wordt in juni aan het college aangeboden en in het najaar volgt het aanvalsplan Heilust/Spekholzerheide. De financiële consequenties voor uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 worden binnen de bestaande reguliere middelen en regulier gemaakte afspraken bestreden.

Veiligheidsregio

De nieuwe kostenverdeelsleutel, de begroting 2020 en de eerste begrotingswijziging voor 2020 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg (VRZL) hebben tot gevolg dat de kostenbijdrage voor de gemeente Kerkrade stijgt. De structurele ophoging van de begroting van de VRZL vindt plaats om het ontstane structurele gat in haar begroting te dichten en om de kwaliteit van de regionale brandweerborging te borgen. In de raad van mei heeft u bij de behandeling van hun ontwerpbegroting voor het geven van een zienswijze vernomen dat deze stijging, € 275.000 in 2019 en oplopend tot € 305.000 in 2023 voor Kerkrade, niet is voorzien in de gemeentelijke meerjarenraming.

Programma 3: Economie

Billboards

Sedert vele jaren staan op zes locaties reclameborden met een oppervlakte van 6m² (zogenaamde billboards). Deze worden voornamelijk gebruikt voor landelijke reclamecampagnes. Geleidelijk verandert

de reclamemarkt en is er momenteel minder behoefte aan dit formaat reclame, waardoor de exploitant was genoodzaakt de bestaande exploitatie na afloop van de tienjarige concessie niet voort te zetten. In overleg met de exploitant zijn we overeengekomen een proef te starten waarbij de zes analoge borden worden weggehaald en hiervoor op twee locaties digitale borden worden geplaatst. Hierop heeft de gemeente Kerkrade ook zelf de mogelijkheid om kosteloos te adverteren.

Hierbij wordt een gegarandeerde afdracht van € 10.000 toegezegd en bij meeropbrengst (aangetoond door een accountantsverklaring) zal de gemeente voor 50% meedelen in de winst. Vooralsnog ramen wij voorzichtigheidshalve een opbrengst van € 10.000 waardoor de opbrengst neerwaarts moet worden bijgesteld met € 40.000.

Programma 4: Onderwijs

Onderwijsachterstandenbeleid

Per 1 januari vindt de verdeling van de geormerkte onderwijsachterstandsmiddelen aan gemeenten plaats op basis van een nieuwe verdeelsystematiek. In 2019 krijgt de gemeente Kerkrade een bedrag ter zake van circa € 1,8 miljoen. Dit bedrag dient specifiek besteed en verantwoord te worden richting het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De verdeling vindt nu plaats op basis van de jaarlijks door het CBS bepaalde achterstandsscore van elke gemeente. De nieuwe verdeelsleutel maakt duidelijk dat de gemeente Kerkrade (en Parkstad in zijn geheel) de afgelopen jaren een substantieel te laag bedrag heeft ontvangen voor de aanpak van (dreigende) onderwijsachterstanden. Met de nieuwe CBS indicatoren wordt meer recht gedaan aan de feitelijke situatie. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) (via stg. Kinderopvang) en logopediescreening zijn uitstekende instrumenten in de aanpak van onderwijsachterstanden. Beide instrumenten zijn door de ontoereikende OAB budgetten de afgelopen jaren (deels) bekostigd vanuit de algemene middelen van de gemeente Kerkrade. Door de ophoging van het OAB budget per 2019 kunnen deze kosten nu dus wel (geheel) uit het OAB budget betaald worden. In dit kader wordt het inderdieneffect van € 416.700 voor 2019 ten gunste gebracht van het begrotingssaldo aangezien de reserve Sociaal Domein op basis van de huidige inschattingen voor 2019 een positief saldo laat zien door onder andere de onttrekking uit de reserve Essent. Meerjarig laat de reserve Sociaal Domein echter een negatieve tendens zien waardoor het inderdieneffect ten gunste wordt gebracht van het budget jeugdzorg, gezien de directe relatie van VVE en logopedie in preventieve zin met jeugdzorg, en dientengevolge ten gunste van het verloop van de reserve Sociaal Domein.

In afstemming met Stichting KinderOpvang Parkstad (KOP) en Onderwijsstichting Movare wordt bezien hoe het verhoogde Rijksbudget ten behoeve van het onderwijsachterstanden-beleed efficiënt en effectief ingezet kan worden. Er bestaat momenteel overeenstemming met KOP om de peutervoorziening verder uit te werken. Hierbij is het uitgangspunt om vanaf 1 januari 2020 920 uur per jaar aanbod te leveren waarbij deze uren 'standaard' aan alle kinderen geleverd wordt. Hiermee wordt het aanbod zo laagdrempelig en wordt een splitsing met doelgroep-/achterstandskinderen voorkomen.

Taal- en talentontwikkeling

Naast een aanbod voor- en vroegschoolse educatie (VVE) op de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid wordt ook ingezet op talentontwikkeling waarbij niet alleen gekeken wordt naar cognitieve prestaties of hoogbegaafdheid, maar ook naar creatief, onderzoekend, ondernemend en praktisch talent. Samenwerking hierin loopt reeds met de onderwijsstichtingen SVO|PL en Movare en met de zomerschool. Momenteel lopen er twee talentontwikkeltrajecten voor Primair en Voortgezet onderwijs, te weten:

- Talentontwikkeling Smeltkroes:

Zorg en welzijn partners én het primair en voortgezet onderwijs bieden kinderen vanaf primair onderwijs groepje 7 en 8 tot en met voortgezet onderwijs (VMBO) klas 1,2,3 en 4 de mogelijkheid om kennis te maken met de zorg en welzijn partners in Kerkrade die in "Samen Leven" zitten. Binnen Talentontwikkeling Smeltkroes maken kinderen kennis met de ouderenzorg werken met mensen met een verstandelijke dan wel lichamelijke beperking en het welzijnsaanbod voor de inwoners (jong en oud) binnen de gemeente Kerkrade.

- Talent carrousel "Crea":

De creatieve en culturele partners bieden kinderen vanaf primair onderwijs groepje 7 en 8 tot en met voortgezet onderwijs (VMBO) klas 1,2,3 en 4 de mogelijkheid om kennis te maken met creatieve en culturele activiteiten. Denk hierbij aan SMK (Muziekschool), Vazom (schilderen, boetsen, etc.), dansen, Continuüm (techniek), geschiedenis, en culturele activiteiten in HuB.

Onderwijs

Op basis van huidige inzichten is in 2019 een bedrag van € 45.000 over op het beleidsterrein Onderwijs. Voorgesteld wordt dit incidentele voordeel ten gunste te brengen van het sociaal domein.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Centrum/Hub

Nu de gebiedsontwikkeling centrum in een groot gebied wordt afgerond, ontstaat een kwalitatief hoogwaardig gebied waar het aantrekkelijk wonen, werken en verblijven is. De HuB vormt het kloppend hart. Nu de HuB in Kerkrade één jaar volledig in gebruik is, kunnen we reeds melden dat het bezoek en de activiteiten van de HuB als plaats voor 'betekenisvolle ontmoetingen' zich zeer positief ontwikkelen. In 2018 mocht de HuB ruim 134.000 bezoekers verwelkomen. Dit is nog exclusief het reguliere bezoek aan Parkstad Limburg Theaters (PLT). De insteek was om in een groeimodel te streven naar ongeveer 90 extra activiteiten op jaarbasis. Over 2018 zijn dit er momenteel ongeveer 160 geweest waarbij de reguliere activiteiten van Bibliotheek en PLT niet zijn meegeteld. Deze mooie resultaten zijn echter geen reden om nu achterover te leunen. De activiteiten van het culturele veld vragen nog om extra aandacht. Momenteel bevindt de kaderstelling van de programmaraad waarin SMK, PLT, Bibliotheek en het culturele veld zich in de fase dat het culturele veld laagdrempelig haar activiteiten in de HuB kan laten plaatsvinden. Een experimenteerfase van extra openstelling maakt hiervan onderdeel uit. Na de zomer zullen de totale ontwikkelingen geëvalueerd worden.

Stimuleren van vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers vormen een onmisbare schakel in en zijn het cement van de samenleving. Het aantal vrijwilligers staat echter onder druk en zowel in het verenigingsleven, in de zorg, bij instellingen als voor allerlei losse initiatieven is er dringend behoefte aan nieuwe vrijwilligers. De uitvoering van het gemeentelijk vrijwilligersbeleid is in handen van de plaatselijke vrijwilligerscentrale. Eind 2018 is een start gemaakt met het opzetten van de wervingscampagne "Vrijwilligerswerk, iets voor jou" om zo burgers te stimuleren vrijwilligerswerk te gaan doen. Deze actie wordt in 2019 verder voorgezet en verder uitgerold.

Programma 6: Sociaal domein

In de recente raadscommissie B&S van mei bent u nog geïnformeerd over de laatst bekende ontwikkelingen met betrekking tot het sociaal domein in brede zin. Onderstaand volgen nog onderwerpen die wij extra willen toelichten.

Meer grip op de jeugdhulp

De wens en noodzaak om meer grip te krijgen op de jeugdhulp is evident. Aan de ene kant zijn de noodzakelijke veranderingen in de wijze waarop jeugdigen met (veiligheids-)problemen, beperkingen en stoornissen worden begeleid en geholpen nog onvoldoende gerealiseerd. Aan de andere kant nemen de aard en de omvang van de hulpvragen toe, stijgen de kosten en lopen de tekorten in de jeugdhulp fors op. Beide zaken (de transformatie en de kosten) zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het betreft hier knelpunten die niet alleen in Kerkrade maar in heel Nederland spelen. In verband hiermee heeft de Minister van VWS in april 2019 een verdiepend onderzoek naar de jeugdhulp aan de Tweede Kamer aangeboden. Hieruit blijkt onder andere, dat sinds de invoering van de Jeugdwet het aantal jongeren dat jeugdhulp krijgt gestegen is met 12,1 %. In 72 % van de gemeenten is sprake van een toename van het aantal jongeren dat jeugdhulp krijgt. De problematiek van jongeren die door de wijkteams worden geholpen, is zwaarder geworden. In combinatie met een toename van het aantal cliënten leidt dit tot hogere uitgaven. De introductie van het objectief verdeelmodel 2016 heeft een aantal gemeenten parten gespeeld (dit geldt zeker ook voor de gemeente Kerkrade). De inkomsten vanuit het Rijk zagen zij tot meer dan 20 procent afnemen. Het gat tussen inkomsten en uitgaven zien zij alleen maar toenemen. Het bijpassen vanuit andere beleidsdomeinen of de eigen reserves is volgens gemeenten geen duurzame oplossing. De inhoudelijke reactie van het kabinet volgt binnenkort.

De gemeente Kerkrade oefent in samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten politieke druk uit op de Rijksoverheid om de financiële tekorten weg te werken. Hiervan is de uitkomst onzeker. Daarom is er bewust voor gekozen om ook zelf zo veel mogelijk te sturen op de transformatie en de kosten van de jeugdhulp. In aansluiting op het Actieplan jeugdhulp Kerkrade 2017-2019 werd in september 2018 in de

“Kadernota meer grip op de jeugdhulp in Kerkrade” de richting bepaald voor de wijze waarop we meer grip willen krijgen op de jeugdhulp. De kaders dragen bij aan samenhangende en weloverwogen besluiten en getuigen van een visie op de jeugdhulp zoals we die voor de inwoners van Kerkrade voor ogen hebben. Deze hebben betrekking op uiteenlopende relevante onderwerpen (inkoop, bedrijfsvoering, personeel, kosten besparende maatregelen en samenwerking met partners).

Op basis van deze vastgestelde kaders loopt er momenteel een groot aantal acties van uiteenlopende aard en zowel op lokaal als regionaal niveau. Daarbij valt op lokaal niveau te denken aan de pilot praktijkondersteuning huisartsen voor jeugd (1 van de 3 kostenbesparende maatregelen), verbeterproces gericht op onze gemeentelijke toegang tot de jeugdhulp, samenwerking van jeugdhulpaanbieders, samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in zogenaamde knooppunten in de wijk en een oriëntatie op een rol die de Samen Leven Partners zouden kunnen vervullen. Op basis van onze eerste ervaringen zijn wij hoopvol gestemd.

Daarnaast worden er in samenwerking met de gemeenten in de regio Parkstad en Zuid-Limburg voortdurend veranderingen en vernieuwingen doorgevoerd. Deze betreffen niet alleen de wijze van verwerving van de benodigde jeugdhulp maar ook inhoudelijke aanpassingen. Ook deze ontwikkelingen zijn gericht op de noodzakelijke transformatie en beheersing van de uitgaven.

Project Eenzaamheid

In juni 2017 is het project gestart in Kerkrade-Noord waarna de activiteiten zijn voortgezet in Kerkrade-Oost en -Centrum. Alle burgers in deze wijken van 65+ met Hulp bij het Huishouden hebben een aanbod voor een gesprek (en vervolgacties) gehad. Ook is het Meldpunt Eenzaamheid operationeel geworden.

In Kerkrade-West zijn Meander en Impuls in januari 2019 gestart. Verwacht wordt dat het project in juni 2019 afgerond zal zijn. In het meerjarenbeleidsplan maatschappelijke ondersteuning Samen verder 2019-2022 wordt het belang van de aanpak van eenzaamheid in Kerkrade aangehaald als speerpunt van beleid. Het project “Eenzaamheid ... een serieus probleem” wordt in de zomerperiode geëvalueerd. De GGD heeft aangegeven de aanpak van Kerkrade met interesse te volgen. Op grond daarvan zal de GGD nader onderzoek inzetten middels interviews en documentenonderzoek teneinde op basis hiervan in het najaar van 2019 gericht advies te geven over een verdere (gerichte) aanpak van eenzaamheid in Kerkrade. Daarbij zal niet alleen de leeftijdscategorie maar ook de aard van de eenzaamheid onderwerp van onderzoek zijn. Voor het project van twee jaar is een bedrag van € 300.000 gereserveerd. Aard en omvang van een verdere aanpak van eenzaamheid wordt duidelijk na afronding van het onderzoek van de GGD en het daarop volgend advies voor een passende aanpak in Kerkrade.

Doorstart samenwerking Samen Leven

De doorstart van de samenwerking Samen Leven wordt samen met partners Samen Leven vormgegeven binnen de aangepaste vastgestelde kaders en het speelveld dat onlangs door de gemeenteraad is bepaald. Dat betekent dat nu géén sprake kan zijn van een lumpsumfinanciering van de levering van Wmo producten, dat er géén sprake is van één aanbieder van Wmo maatwerk-producten en dat de gemeente “aan de (sturing-)knoppen moet kunnen blijven draaien”. Aanvullend geldt het door de gemeenteraad op 27 maart jl. vastgestelde meerjarenbeleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning 2019 Kerkrade als inhoudelijke kapstok en vormt de bezuinigingsopdracht “van maatwerk naar voorliggende voorzieningen” de gezamenlijke financiële taakstelling.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Veilig thuis

Een gewijzigde financieringsregel “de zgn. 5% regel” leidt tot een eenmalig tekort in 2019 van € 40.000. De financieringsregel bepaalt dat nacalculaties worden berekend op basis van de daadwerkelijke bijdrage van Veilig Thuis. In 2018 heeft een hoge instroom van meldingen plaatsgevonden. Deze leidt op basis van ervaringscijfers tot incidenteel extra kosten van € 40.000.

Gezondheidszorg

Jeugdgezondheidszorg

De gewijzigde en toegenomen inzetbaarheid van JGZ medewerkers heeft in het verleden geleid tot achterstanden. Om nieuwe achterstanden en risicozorg te voorkomen zijn extra middelen nodig. Voor Kerkrade betekent dit een extra bijdrage jaarlijks van € 25.000 afgerond. Deze middelen worden vanaf 2019 structureel gedekt ten laste van het begrotingssaldo.

Rijksvaccinatieprogramma

De uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP) valt vanaf 1 januari 2019 onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten. Door het Rijk zijn hiervoor in een eerdere circulaire middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. Het gaat om € 66.000 structureel per 2019. Om de kosten van het RVP te dekken worden de verkregen middelen thans bestemd voor de uitvoering van het RVP.

Calamiteitenfonds Mijn(water)schade

Het Calamiteitenfonds Mijn(water)schade is opgericht op initiatief van voormalig minister Kamp van Economische Zaken. De minister heeft in afwachting van uitspraken van de rechter over aansprakelijkheid van de Staat en het technische onderzoek naar de na-ijlende effecten van de steenkoolwinning voorgesteld een fonds in te richten waaruit dringende herstelwerkzaamheden aan woningen betaald kunnen worden. Op grond van afspraken tussen Rijk, Provincie en voormalige mijngemeenten is een bedrag van 2 miljoen euro beschikbaar. Omdat niet gekozen is voor een solidariteitsfonds geldt dat de bijdrage van een gemeente enkel binnen de eigen gemeente ingezet kan worden waarbij het bedrag door Rijk en Provincie verviervoudigd wordt. Op grond van een vastgestelde verdeelsleutel heeft Kerkrade eerder € 258.000 beschikbaar gesteld. Vanwege uitgevoerd herstel aan twee woningen en lopende aanvragen voor vijf woningen in Kerkrade beschikte het Calamiteitenfonds over te weinig gelden om deze aanvragen te kunnen behandelen en heeft daarom het college verzocht om een aanvullende bijdrage. Het college heeft deze toegezegd. De aanvullend beschikbaar gestelde middelen bedragen € 130.000.

Zonnepanelenproject tweede tranche

De tweede tranche van het zonnepanelenproject in Kerkrade is van start gegaan nadat uw raad vorig jaar een nieuw krediet van € 3,9 miljoen beschikbaar heeft gesteld. Het project verloopt zeer voorspoedig. De aanvragen voor offerten stromen binnen en al meer dan honderd woningeigenaren hebben in deze tweede tranche een contract getekend. Het is daardoor mogelijk dat de beschikbare gelden in deze tweede tranche spoedig volledig ingezet zullen zijn.

Nazorg Steenkoolwinning

Werkzaamheden Kerkrade

De werkzaamheden op het gebied van Nazorg Steenkoolwinning vorderen gestaag. In 2019 zijn weer twee historische mijnschachten gelokaliseerd en wordt de sanering van twee andere historische mijnschachten dit voorjaar afgerond. Voorzien is de start van meerdere nieuwe saneringen van historische mijnschachten in de tweede helft van het jaar. De sanering van de industriële mijnschacht Melanie (gelegen naast de Hamstraat) is recent volledig afgerond. Gestart is het onderzoek naar de toestand van de schachten van de Domaniale Mijn op de hoek Nieuwstraat/Domaniale Mijnstraat. Van schacht Willem heeft een camera-inspectie plaatsgevonden om de toestand van de schacht in beeld te brengen om onder andere hierop de saneringsmaatregelen te bepalen. De resultaten van de inspectie worden op dit moment (begin mei) uitgewerkt. Door de Universiteit van Utrecht is onderzoek uitgevoerd naar emissies van mijngas in de regio. De resultaten van het onderzoek worden op dit moment uitgewerkt.

Informatiecentrum Nazorg Steenkoolwinning

De betrokken gemeenten en de Provincie Limburg hebben afspraken gemaakt over de invulling van het Informatiecentrum Nazorg Steenkoolwinning. Afsproken is dat dit centrum zich met name zal richten op het inhoudelijk ondersteunen van de betrokken overheden bij onderwerpen gerelateerd aan de na-ijlende effecten van de voormalige steenkoolwinning in Limburg. De afspraken worden uitgewerkt, zodat de formele besluitvorming over deelname aan dit centrum door de deelnemende overheden kan plaatsvinden. De verwachting is dit besluitvormingsproces na de zomer 2019 zal zijn afgerond.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Super Local

Het project Super Local is een zeer innovatief project waarbij nagenoeg alle materialen c.q. grotere gebouwdelen beschikbaar binnen het projectgebied worden hergebruikt. Daarnaast wordt een unieke gesloten waterkringloop gerealiseerd. Ook voor de aanleg van het openbaar gebied wordt zoveel als mogelijk aanwezig materiaal uit de gebouwen c.q. het gebied hergebruikt. Dit hergebruik van materialen voor de aanleg van het openbaar gebied brengt hogere kosten met zich mee. Deze hogere investeringskosten worden grotendeels gedekt door Europese subsidies (UIA en LIFE).

De groeninrichting bij het waterpark vereist een intensiever onderhoudsniveau (als gevolg van de waterzuiverende functie) waardoor de exploitatiekosten vanaf 2021 met € 15.000 per jaar toenemen.

§6. Toelichting investeringen en leningen 2019 - 2023

Binnen het investeringsprogramma is sprake van enkele mutaties als gevolg van actuele inzichten.

Diverse faseringen en overhevelingen

In de voorjaarsnota 2019 is ten opzichte van de najaarsnota 2018 sprake van diverse faseringen en overhevelingen binnen het investeringsprogramma. Voor een bedrag van € 1.379.000 zijn restbedragen overgeheveld van 2018 naar 2019.

Voor "ICT investeringen (programma 0)" geldt dat voor een bedrag van € 15.000 overgeheveld is van 2020 naar 2019.

Binnen programma 2 vindt in 2019 een overheveling van € 94.000 plaats van "Verkeer en vervoer" naar "Parkeren" i.v.m. de aanschaf van parkeerautomaten.

In de Najaarsnota 2018 is voor de realisatie van de "IBA Leisure Lane (programma 3)" in de meerjarenbegroting voor de jaren 2019 en 2020 jaarlijks € 500.000 begroot. Aan de hand van de integrale voortgang van het project is de planning dat de feitelijke realisatie start in het tweede kwartaal van 2020. De voornaamste uitgaven zullen dan plaatsvinden in 2020 en 2021. Hiermee rekening houdend kan van de jaarschijf 2019 € 300.000 worden doorgeschoven naar 2021 en van de jaarschijf 2020 € 100.000 naar 2022.

In de Najaarsnota 2018 is voor de realisatie van het "Transferium (programma 8)" in de meerjarenbegroting voor de jaren 2019 tot en met 2021 jaarlijks € 500.000 begroot. Aan de hand van de integrale voortgang kan € 200.000 van de jaarschijf 2019 worden overgeheveld naar 2020.

Civiltechnische Kunstwerken (Programma 2)

Aan de hand van een inspectie van de civiltechnische kunstwerken dient het benodigde investeringsvolume aangepast te worden om de civiltechnische kunstwerken op het gewenste niveau te kunnen blijven onderhouden. In de meerjarenbegroting was jaarlijks € 22.000 voorzien. Thans wordt de reeks als volgt geactualiseerd: € 142.000 in 2019, € 50.000 in 2020, € 43.000 in 2021 en € 73.000 in 2022 en 2023. De kapitaallasten hiervan worden budgettair neutraal verwerkt ten laste van het bijbehorende exploitatiebudget.

Riolen (Programma 7)

Bij de kredietregularisatie van de rekening 2018 is het restantkrediet ad € 254.000 toegevoegd aan het primair begrote krediet ad € 2.400.000 waarmee er voor 2019 € 2.654.000 beschikbaar is.

Aan de hand van een herberekening van de benodigde investeringsgelden voor rioolrenovaties voor het jaar 2019 kan het bijgestelde investeringsbedrag van € 2.654.000 met € 454.000 neerwaarts worden bijgesteld naar € 2.200.000 op basis van de actuele planning.

Centercourt (Programma 8)

Op 4 december 2018 heeft de Raad een besluit genomen over een voorinvestering van Center Court ter grote van € 1.000.000 om te komen tot een definitief ontwerp. Dit bedrag is opgenomen in het investeringsprogramma. Parallel hieraan zijn de provincie, IBA en de gemeente op basis van een samenwerkingsovereenkomst de 'content van de software' (het gedachtengoed) van het project verder aan het ontwikkelen.

De uiteindelijke dekking van de totale investering zal zichtbaar zijn op het moment dat Provincie Limburg zich expliciet kan en wenst uit te spreken over een bijdrage aan dit plan en de gemeenteraad een voorstel kan worden voorgelegd over de toekomst van dit project.

In bijlage B treft u aan een overzicht van de uitputting begin mei 2019 alsook een geactualiseerd investeringsprogramma 2019-2023.

§7. Beslispunten

Voorgesteld wordt in te stemmen met de financiële consequenties van de beleidsmutaties inclusief de mutaties reserves en de mutaties in het investeringsprogramma. De financiële consequenties zijn vertaald in de begrotingswijziging die is opgenomen in de nota van toelichting.

Recapitulatie lasten en baten per programma
tot en met Voorjaarsnota 2019 - uitputting

Bijlage A
bedragen x 1.000 euro

<i>nr.</i>	<i>omschrijving programma</i>	<i>bijgestelde begroting 2019</i>	<i>uitputting 2019</i>
LASTEN			
0	Bestuur en ondersteuning*	7.914	3.822
1	Veiligheid	5.668	2.064
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.398	3.090
3	Economie	1.692	281
4	Onderwijs	5.465	3.652
5	Sport, cultuur en recreatie	14.134	8.961
6	Sociaal domein	94.188	30.263
7	Volksgesondheid en milieu	11.348	5.156
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.914	1.114
	Totaal lasten programma's	156.720	
BATEN			
0	Bestuur en ondersteuning*	115.719	48.925
1	Veiligheid	1.184	61
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	224	49
3	Economie	951	132
4	Onderwijs	2.184	838
5	Sport, cultuur en recreatie	2.116	407
6	Sociaal domein	27.313	560
7	Volksgesondheid en milieu	12.008	9.100
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.795	952
	Totaal baten programma's	169.494	
	saldo programma's	12.774	
DIVERSE			
0	lasten overhead	19.654	9.582
0	lasten algemeen dekkingsmiddel incl. onvoorzien	2.720	57
0	lasten vennootschapsbelasting	0	0
	totaal lasten diverse	22.374	
0	baten overhead	75	70
0	baten algemeen dekkingsmiddel	1.223	1.106
0	baten vennootschapsbelasting	0	0
	totaal baten diverse	1.298	
	saldo van diverse	-21.076	
RESERVES			
0	toevoeging aan reserves	2.835	276
0	onttrekking aan reserves	11.138	263
	saldo mutatie reserves	8.303	
Resultaat		0	

* exclusief diversen, mutatie reserves, geraamd resultaat

Recapitulatie lasten en baten per programma
tot en met Voorjaarsnota 2019 - ramingen

Bijlage A
bedragen x 1.000 euro

nr.	omschrijving programma	bijgestelde begroting 2019	primaire begroting 2020	primaire begroting 2021	primaire begroting 2022	primaire begroting 2023
LASTEN						
0	Bestuur en ondersteuning*	7.914	7.640	7.318	7.068	7.085
1	Veiligheid	5.668	5.818	5.833	5.843	5.852
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.398	5.776	5.715	5.584	5.531
3	Economie	1.692	1.402	1.291	1.250	1.248
4	Onderwijs	5.465	5.514	5.475	3.621	3.552
5	Sport, cultuur en recreatie	14.134	11.876	11.646	11.503	11.187
6	Sociaal domein	94.188	92.033	90.798	90.386	90.264
7	Volksgezondheid en milieu	11.348	11.432	11.447	9.556	9.599
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.914	5.543	2.770	2.792	2.602
	Totaal lasten programma's	156.720	147.034	142.291	137.602	136.920
BATEN						
0	Bestuur en ondersteuning*	115.719	116.948	117.233	117.808	117.663
1	Veiligheid	1.184	1.117	1.123	1.123	1.123
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	224	202	202	202	202
3	Economie	951	940	940	940	940
4	Onderwijs	2.184	2.184	2.184	384	384
5	Sport, cultuur en recreatie	2.116	891	891	891	891
6	Sociaal domein	27.313	28.138	28.098	28.098	28.098
7	Volksgezondheid en milieu	12.008	12.567	12.598	10.868	10.918
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.795	3.811	998	855	672
	Totaal baten programma's	169.494	166.797	164.267	161.168	160.890
	saldo programma's	12.774	19.764	21.976	23.566	23.969
DIVERSE						
0	lasten overhead	19.654	19.328	19.250	19.161	19.017
0	lasten algemeen dekkingsmiddel incl. onvoorzien	2.720	1.657	2.907	4.527	5.786
0	lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
	totaal lasten diverse	22.374	20.984	22.158	23.688	24.802
0	baten overhead	75	62	62	62	62
0	baten algemeen dekkingsmiddel	1.223	875	875	875	875
0	baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
	totaal baten diverse	1.298	937	937	937	937
	saldo van diverse	-21.076	-20.048	-21.221	-22.751	-23.865
RESERVES						
0	toevoeging aan reserves	2.835	2.525	3.251	3.287	2.519
0	onttrekking aan reserves	11.138	2.809	2.496	2.471	2.415
	saldo mutatie reserves	8.303	284	-755	-815	-104
Resultaat		0	0	0	0	0

* exclusief diversen, mutatie reserves, geraamd resultaat

VERLOOP INVESTERINGSPROGRAMMA 2019

Bijlage B

bedragen x 1.000 euro

per 13 mei 2019

programma	omschrijving	overheveling van 2018	actuele raming 2019	gevoteerd 2019	uitputting 2019	nog te voteren 2019
I Reguliere investeringen						
0	ict investeringen	17	359	213	19	146
0	diverse transportmiddelen	0	74	0	0	74
0	onvermijdbaar / algemeen	58	116	0	0	116
0	gemeentelijke gebouwen	0	550	550	0	0
2	parkeren	0	114	114	0	0
2	bewegwijzering	0	50	0	0	50
2	verkeer en vervoer	0	176	12	0	164
2	wegen, straten en pleinen	0	2.232	1.010	342	1.222
2	civieltechnische kunstwerken	0	142	0	0	142
2	openbare verlichting	0	205	205	0	0
2	centrum (toegang)	350	350	0	0	350
3	IBA Leisur lane	0	200	200	35	0
5	sportvelden	0	460	65	7	395
5	groen super local	0	80	80	18	0
5	openbaar groen	0	300	300	0	0
6	wmo-hulpmiddelen	425	850	0	0	850
6	wmo-trapliften	75	150	0	0	150
8	campus	0	1.210	0	0	0
8	center court	0	1.000	1.000	257	0
8	super local	200	500	500	0	0
8	transferium	0	300	0	0	300
	totaal reguliere investeringen	1.125	9.418	4.249	678	5.169
II Overige investeringen						
4	onderwijsvoorzieningen	0	200	0	0	200
7	riolen	254	2.200	793	13	1.407
	totaal overige investeringen	254	2.400	793	13	1.607
Totaal investeringen		1.379	11.818	5.042	691	6.776

programma	omschrijving	raming 2019	raming 2020	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2019 - 2023
I Reguliere investeringen							
0	ICT investeringen	359	312	327	327	327	1.652
0	diverse transportmiddelen	74	74	74	74	74	370
0	onvermijdbaar	116	58	58	58	58	348
0	gemeentelijke gebouwen	550	550	550	550	550	2.750
2	parkeren	114	20	20	20	20	194
2	bewegwijzering	50	0	0	0	0	50
2	verkeer en vervoer	176	270	270	270	270	1.256
2	wegen, straten en pleinen	2.232	2.684	2.684	2.184	2.184	11.968
2	civieltechnische kunstwerken	142	50	43	73	73	381
2	openbare verlichting	205	155	155	155	155	825
2	centrum	350	0	0	0	0	350
3	IBA Leisur lane	200	400	300	100	0	1.000
5	sportvelden	460	295	45	45	45	890
5	groen Super Local	80	200	40	0	0	320
5	openbaar groen	300	300	320	360	360	1.640
5	Rolduc "kanjermonument"	0	300	300	300	300	1.200
6	wmo-hulpmiddelen	850	425	425	425	425	2.550
6	wmo-trapliften	150	75	75	75	75	450
8	Campus	1.210	0	0	0	0	1.210
8	Center Court	1.000	0	0	0	0	1.000
8	Super Local	500	350	350	300	0	1.500
8	Transferium	300	700	500	0	0	1.500
	totaal reguliere investeringen	9.418	7.218	6.536	5.316	4.916	33.404
II Overige investeringen							
4	onderwijsvoorzieningen	200	200	200	200	200	1.000
7	riolen	2.200	1.600	1.600	1.600	1.600	8.600
	totaal overige investeringen	2.400	1.800	1.800	1.800	1.800	9.600
Totaal investeringen		11.818	9.018	8.336	7.116	6.716	43.004

Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Bijlage C

bedragen x 1.000 euro

nr.	omschrijving	begroting 2019 lasten			begroting 2019 baten		
		totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
0	Bestuur en ondersteuning*	7.914	0	7.914	115.719	0	115.719
1	Veiligheid	5.668	113	5.555	1.184	68	1.116
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.398	669	5.729	224	22	203
3	Economie	1.692	338	1.354	951	11	940
4	Onderwijs	5.465	15	5.450	2.184	0	2.184
5	Sport, cultuur en recreatie	14.134	2.160	11.974	2.116	1.226	890
6	Sociaal domein	94.188	1.761	92.427	27.313	85	27.228
7	Volksgezondheid en milieu	11.348	2.281	9.067	12.008	1.782	10.226
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.914	6.049	3.865	7.795	6.383	1.413
	Totaal programma's	156.720	13.386	143.334	169.494	9.576	159.918
0	overhead	19.654	119	19.535	75	0	75
0	algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	2.720	1.673	1.047	1.223	0	1.223
0	vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
	totaal diversen	22.374	1.792	20.582	1.298	0	1.298
0	mutatie reserves	2.835	2.835	0	11.138	10.788	350
	generaal totaal	181.929	18.013	163.916	181.929	20.364	161.565
	saldo structurele baten - structurele lasten			-2.351			
	correctie buffer voor opkomende problematieken			613			
	totaal structurele baten - lasten, na correctie **			-1.738			

* exclusief diversen, mutatie reserves en geraamd resultaat

** met name door onttrekkingen aan de reserve parkeerfonds voor het sluitend maken van het begrotingssaldo (€ 540, njn2016) en het sluitend maken sociaal domein (€ 1.381, njn2018)

nr.	omschrijving	begroting 2020 lasten			begroting 2020 baten		
		totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
0	Bestuur en ondersteuning*	7.640	0	7.640	116.948	0	116.948
1	Veiligheid	5.818	0	5.818	1.117	0	1.117
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	5.776	0	5.776	202	0	202
3	Economie	1.402	50	1.352	940	0	940
4	Onderwijs	5.514	0	5.514	2.184	0	2.184
5	Sport, cultuur en recreatie	11.876	114	11.762	891	0	891
6	Sociaal domein	92.033	40	91.993	28.138	40	28.098
7	Volksgezondheid en milieu	11.432	1.925	9.507	12.567	1.782	10.785
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.543	3.098	2.445	3.811	2.590	1.221
	Totaal programma's	147.034	5.227	141.807	166.797	4.412	162.386
0	overhead	19.328	0	19.328	62	0	62
0	algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	1.657	0	1.657	875	0	875
0	vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
	totaal diversen	20.984	0	20.984	937	0	937
0	mutatie reserves	2.525	2.525	0	2.809	2.462	347
	generaal totaal	170.543	7.752	162.791	170.543	6.874	163.669
	saldo structurele baten - structurele lasten			878			
	correctie buffer voor opkomende problematieken			310			
	totaal structurele baten - lasten, na correctie			1.188			

* exclusief diversen, mutatie reserves en geraamd resultaat

Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Bijlage C

bedragen x 1.000 euro

nr.	omschrijving	begroting 2021 lasten			begroting 2021 baten		
		totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
0	Bestuur en ondersteuning*	7.318	0	7.318	117.233	0	117.233
1	Veiligheid	5.833	0	5.833	1.123	0	1.123
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	5.715	0	5.715	202	0	202
3	Economie	1.291	0	1.291	940	0	940
4	Onderwijs	5.475	0	5.475	2.184	0	2.184
5	Sport, cultuur en recreatie	11.646	0	11.646	891	0	891
6	Sociaal domein	90.798	0	90.798	28.098	0	28.098
7	Volksgezondheid en milieu	11.447	1.925	9.522	12.598	1.782	10.816
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.770	45	2.725	998	324	674
	Totaal programma's	142.291	1.970	140.321	164.267	2.106	162.161
0	overhead	19.250	0	19.250	62	0	62
0	algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	2.907	0	2.907	875	0	875
0	vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
	totaal diversen	22.158	0	22.158	937	0	937
0	mutatie reserves	3.251	3.251	0	2.496	2.149	347
	generaal totaal	167.699	5.221	162.478	167.699	4.255	163.444
	saldo structurele baten - structurele lasten			966			
	correctie buffer voor opkomende problematieken			182			
	totaal structurele baten - lasten, na correctie			1.148			

nr.	omschrijving	begroting 2022 lasten			begroting 2022 baten		
		totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
0	Bestuur en ondersteuning*	7.068	0	7.068	117.808	0	117.808
1	Veiligheid	5.843	0	5.843	1.123	0	1.123
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	5.584	0	5.584	202	0	202
3	Economie	1.250	0	1.250	940	0	940
4	Onderwijs	3.621	0	3.621	384	0	384
5	Sport, cultuur en recreatie	11.503	0	11.503	891	0	891
6	Sociaal domein	90.386	0	90.386	28.098	0	28.098
7	Volksgezondheid en milieu	9.556	6	9.550	10.868	0	10.868
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.792	183	2.609	855	0	855
	Totaal programma's	137.602	189	137.413	161.168	0	161.168
0	overhead	19.161	0	19.161	62	0	62
0	algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	4.527	0	4.527	875	0	875
0	vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
	totaal diversen	23.688	0	23.688	937	0	937
0	mutatie reserves	3.287	3.287	0	2.471	2.124	347
	generaal totaal	164.577	3.476	161.101	164.577	2.124	162.453
	saldo structurele baten - structurele lasten			1.352			
	correctie buffer voor opkomende problematieken			568			
	totaal structurele baten - lasten, na correctie			1.920			

* exclusief diversen, mutatie reserves en geraamd resultaat

Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Bijlage C

bedragen x 1.000 euro

nr.	omschrijving	begroting 2023 lasten			begroting 2023 baten		
		totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
0	Bestuur en ondersteuning*	7.085	0	7.085	117.663	0	117.663
1	Veiligheid	5.852	0	5.852	1.123	0	1.123
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	5.531	0	5.531	202	0	202
3	Economie	1.248	0	1.248	940	0	940
4	Onderwijs	3.552	0	3.552	384	0	384
5	Sport, cultuur en recreatie	11.187	0	11.187	891	0	891
6	Sociaal domein	90.264	0	90.264	28.098	0	28.098
7	Volksgezondheid en milieu	9.599	0	9.599	10.918	0	10.918
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.602	0	2.602	672	0	672
	Totaal programma's	136.920	0	136.920	160.890	0	160.890
0	overhead	19.017	0	19.017	62	0	62
0	algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	5.786	0	5.786	875	0	875
0	vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
	totaal diversen	24.802	0	24.802	937	0	937
0	mutatie reserves	2.519	2.519	0	2.415	2.068	347
	generaal totaal	164.241	2.519	161.722	164.241	2.068	162.173
	saldo structurele baten - structurele lasten			451			
	correctie buffer voor opkomende problematieken			555			
	totaal structurele baten - lasten, na correctie			1.006			

* exclusief diversen, mutatie reserves en geraamd resultaat